

Den 9. maj 2003

Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti om udviklingen af det danske energimarked og en styrkelse af udviklingen af nye energiteknologier.

Som led i liberaliseringen af det danske energimarked, er der som opfølgning på bl.a. elreformen behov for at fastlægge rammer, der både understøtter udviklingen af effektive elselskaber, sikrer at forbrugernes værdier i elselskaberne anvendes til gavn for forbrugerne, og skaber lige vilkår for konkurrerende energivirksomheders anvendelse af el- og gastransmissionsnet.

Partierne er enige om følgende ændringer i el- og varmforsyningsloven, som gennemføres ved lovforslag, som regeringen lægger frem i denne folketingssamling:

1. Ellovens § 37 (Lex Nesa) ophæves, og lovforslag fremsættes, således at en fast procentsats på 40% af en kommunes provenu ved salg af elforsyning eller ved udlodning i form af udbytte¹ modregnes i kommunens bloktilskud.

Kommunen deponerer salgsprovenuet, bortset fra det beløb, som anvendes til gældsnedbringelse. Det deponerede beløb (inkl. renter) vil blive frigivet med en tiendedel hvert år over en ti-årig periode.

Kommuner, der ikke ønsker at deponere salgsprovenuet vil blive modregnet i bloktilskud med 60%.

Den mulige statslige besparelse i bloktilskud vil gå til at nedbringe statsgælden, og dermed i lighed med det kommunale bidrag medvirke til at nedbringe den samlede offentlige gæld og således på sigt komme alle danskere til gode.

¹ Under hensyn til ikke at forringe private småaktionærers mulighed for udbytte kan kommunale ejere af eksisterende børsnoterede aktieselskaber fortsat modtage udbytte uden modregning dog maksimalt svarende til det gennemsnitlige udbytte for de sidste fem år.

2. Køb og salg af energivirksomheder, som varetager monopolfunktioner på el- og varmeområdet, må ikke indebære, at forbrugerpriserne på ydelserne fra disse virksomheder stiger. Derfor vil det i loven blive præciseret, at forbrugernes betaling ikke må stige som følge af det vederlag, som en køber erlægges i forbindelse med overtagelsen af elnet, fjernvarmenet eller fjernvarmeproduktionsanlæg.

Prisreguleringen skal sikre, at fjernvarmeprisen ikke, f.eks. i forbindelse med overdragelse af et varmeproduktionsanlæg, forhøjes til prisen på konkurrerende brændsler (eksempelvis oliesubstitutionsprisen) med mindre der er tale om nødvendige omkostninger i overensstemmelse med varmeforsyningslovens hovedregel om hvile-i-sig-selv princippet.

Parterne er endvidere enige om følgende principper for ændringer i ellovgivningen, som gennemføres samtidig på grundlag af et samlet lovforslag, som fremsættes inden udgangen af 2003:

3. For at fremme effektiv konkurrence på el- og gasmarkedet gennem ejermæssig adskillelse af systemansvar og transmission fra produktion og handel er parterne enige om at give mandat til regeringen om at optage drøftelser med sektoren om etablering af et eller flere uafhængige energitransmissionselskaber, som skal varetage systemansvar og drive transmissionsnet for el og naturgas. Formålet er at sikre, at vilkårene for adgang til el- og gasnet fastsættes af et selskab, som er uafhængig af og ikke kan overtages af kommercielle interesser.

Hvis selskaberne gennemfører en ejermæssig adskillelse af systemansvar og transmission fra produktion og handel, er der ikke længere behov for kravet om, at elproduktions- og elhandelsvirksomhed ikke må eje mere end 15 % af en netvirksomhed (§ 38).

På baggrund af drøftelser med ejerne af systemansvar og transmission udarbejder regeringen lovforslag, som kan danne grundlag for, at ejerskabet af systemansvar og transmission på både el- og gassiden kan etableres som helt uafhængigt af kommercielle interesser. Lovforslaget vil endvidere medtage bestemmelser om, at selskaber, som har gennemført en ejermæssig udskillelse af systemansvar og transmission kan frigøres fra ovennævnte krav i ellovens § 38.

Der indføres herudover skærpede krav i ellovgivningen om ledelsesmæssig uafhængighed i netvirksomheden i forhold til elproduktion og -handel. Herved gennemføres også de nye krav, som vil indgå i det kommende EU-direktiv.

Ejere af netvirksomheder vil frivilligt kunne vælge hvorledes de ønsker at organisere netvirksomheden, herunder om de ønsker at fastholde ejerskabet til net, og frasælge produktion og handel.

For at skabe sikkerhed for, at et salg af aktiver i netvirksomheder, der ikke er konkurrenceudsatte, ikke fører til øgede tariffer, er parterne enige om, at der ikke kan ske forøgelse af afskrivnings- og forrentningsgrundlaget som følge af et salg. Derfor vil der blive gennemført en præcisering af indtægtsrammereguleringen, således at afskrivninger og forrentning af aktiver, som tidligere har været anvendt til udførelse af netaktiviteter i andre netvirksomheder, skal fortsætte på det hidtidige grundlag.

Dette indebærer, at en ny ejer ikke kan afskrive og forrente et højere kapitalgrundlag end det aktiverne var nedskrevet til.

Parterne vil følge udviklingen i nettatarifferne med henblik på at drøfte mulighederne for skabe yderligere incitamentter til reduktioner i nettatarifferne.. Indtægtsrammernes sats for forrentning af kapital bør således afspejle, at renteniveauet har været faldende i de senere år. Forrentningssatsen bør ikke overstige renten på langsigtede danske obligationer plus 1%.

4. Der gennemføres en ændring af elloven med henblik på, at elselskaberne over en fastlagt periode får mulighed for at tilbageføre bunden kapital til elforbrugerne. Tilbageføring skal ske under hensyntagen til, hvad der er forsvarligt under hensyn til selskabets økonomiske stilling.

Der vil fortsat være forbrugerrepræsentation i netselskaberne, men elselskaber, der tilbagefører den bundne kapital til forbrugerne, bliver frigjort fra forbrugerindflydelseskravet i §§ 40-43 i elloven og fra kravet om, at netvirksomhederne skal være moderselskab (§ 36), hvis ejerskabet til overordnet transmission og systemansvar er udskilt til et uafhængigt selskab jf. pkt. 3. I dette uafhængige selskab vil flertallet i bestyrelsen repræsentere samfunds- og forbrugerinteresser.

Der gennemføres herudover en opstramning af indtægtsrammereguleringen, således at netvirksomheder ikke kan få indregnet forrentning af den bundne kapital i nettatarifferne.

5. De systemansvarlige virksomheder skal have forbedrede muligheder for at varetage hensynet til elforsyningsikkerheden. Der gennemføres en ændring af elloven med henblik på, at de systemansvarlige virksomheder kan gennemføre udbud til fremskaffelse af yderligere kapacitet, såfremt der måtte blive behov herfor. Systemansvarets varetæelse af forsyningsikkerheden skal tilrettelægges med henblik på at fremme en markedsbaseret udbygning med produktionskapacitet, der kan klare efterspørgslen. Sikringen af forsyningsikkerheden og udbygning med ny produktionskapacitet skal ske på en omkostningseffektiv måde.

6. Parterne er også enige om, at netvirksomhederne skal have incitamenter til at opretholde en høj kvalitet og stabilitet i elnettet.

Endelig er parterne enige om, at indsatsen inden for forskning, udvikling og demonstration af nye energiteknologier skal styrkes:

7. Fra 2004 afsættes der et årligt beløb på 47 mio. kr. til forskning, udvikling og demonstrationsaktiviteter m.v. med henblik på at fremme udnyttelse af nye energieffektive teknologier. Den ekstra indsats omfatter dels en varig årlig forøgelse på 15 mio. kr. fra 10 til 25 mio. kr. af netvirksomhedernes økonomiske rammer til forsknings- og udviklingsaktiviteter, dels en forøgelse af bevillingen til energiforskningsprogrammet målrettet energieffektive teknologier med 25 mio. kr. årligt i en 5-årig periode fra 2004. Der afsættes endvidere i samme periode 7 mio. kr. årligt til typegodkendelse og kvalitetssikring af vedvarende energiteknologier. Finansieringen af den statslige indsats vil via en lovændring blive søgt tilvejebragt ved de midler som iflg. den gældende CO₂-kvotelovent forventes indbetalt ved overskridelse af CO₂-kvoter.